SOCIETATIS IESU DEFENSIO ADUERSUS OBTRECTATORES, EX TESTIMONIO ET LITERIS PII 4. PONT...

Gesuiti, Pius 4.>, Otto : von Waldburg

OTTHO TRVCHSES CARDINALIS ALBANENSIS ET Epiſcopus Auguſtanus, Chriſtiano Lectori S.P.D.

BReuia quæ uocamus Apoſtolica S.D.N. diuina prouidentia PII IIII. Pont. Max. quemadmodũ nuper ad Caſ. Maieſt. & quoſdam ſacri Romani Imperij Principes deſtinata fuére, in lucem proferri gaudemus. Vnde primùm intelligent boni omnes, ſummi paſtoris Chriſtiq; Vicarij teſtimonium, & id quidem multiplex ac ualde luculentum, de præclara nominis IESV Societate in Vrbe primùm erecta, à ſummis Põtificibus ſæpe confirmata, & poſtremò etiam in ſacro Tridentino Concilio publicè cõprobata. Deinde hoc erit uelutì firmißimum et inexpugnabile ſcutum, quo facilè retunduntur ac prorſus diſijciuntur malè quorundam artes plenæq; calumnijs commentationes, quibus æmuli dictam Societatem eiusq; ſpectabiles Profeſſores clàm palàm inſectari non erubeſcũt. Quod ſi uſquam alibi Patres illi, quos inde ab initio ſatis perſpectos habuimus, tùm certè in Germania noſtra laudem hanc promerentur, ut ab omnibus pijs propter ſingularem integritatem, pietatem atq; doctrinam ſtudioſa commendatione, & aduerſus calumniatores omnes publica etiam defenſione digni exiſtimentur. Dilingæ, anno Domini M. D. LXV. ix. Februar.

PIVS .PP. IIII.

Chariſsimo in Chriſto filio noſtro, Maximiliano Vngariæ ac Bohemiæ Regi illuſtri, electo Romanorum Imperatori.

CHariſsime in Chriſto fili noſter, Salutem &c. Ad aures noſtras peruenit extitiſſe nonnullos, qui diuini timoris immemores & conſcientiæ ſuæ negligentes, inuidia ſcilicet & prauis quibuſdã ſtudijs obcæcati, libellos quoſdam contumelijs, probris & maledictis plenos diſſeminauerunt aduerſus ordinem totum Societatis IESV, & quoſdam eius Profeſſores nominatim, qui ſunt cæteris notiores. Sanè moleſtè tulimus lædi famam, & violari exiſtimationem eius ordinis, cuius tam multa & tam inſignia conſtant erga Religionem Catholicam officia & merita. Qua in re non modò eis iniuriam fieri putauimus, ſed id agi intelleximus, vt pia opera, quæ per eos in diuerſis orbis terrarum partibus effici conſueuerunt, talibus calumnijs impediantur. Quia verò eos libellos non per Italiam modò, ſed per Germaniam etiã diuulgatos fuiſſe, & in tuæ quoq; Maieſtatis notitiam perlatos eſſe accepimus, eam ignorare noluimus, nos cùm ad explorandam certius veritatem negocium dediſſemus quibuſdam fratribus noſtris de Collegio Cardinalium viris admodum grauibus, vt de criminibus, quæ illi Societati, & quibuſdam de Collegio huius vr-

bis obiecta fuerant, quærerent: eos re diligenter quæſita comperiſſe, atque ita nobis renuntiaſſe, ea probra & crimina falſò illis & temerè admodum à maleuolis ad conflandum ei Societati odium & infamiam obiecta fuiſſe. Qua ex re non confirmata fuit modò noſtra & ipſorum Cardinalium opinio de huius Collegij ac Societatis vniuerſæ pijs & laudabilibus inſtitutis, vitæque ac morum integritate, ſed etiam non parum aucta, cùm diligens de ijs rebus inquiſitio innocentiam eorum magis patefecerit, in lucemque protulerit. Hæc eò ad te ſcripſimus, vt veritati & innocentiæ teſtimonium debitum impertiamus, & ipſe ſcias nullam omnino fidem contumelioſis illis & impudētibus ſcriptis habendam eſſe, hortantes Maieſtatem tuam & petentes, vt cùm non ignoret ijs, quicunque piè & religioſè viuere volūt, nunquam deeſſe ſolere vexatores & obtrectatores, quippe qui ne ipſi quidem Domino & Saluatori noſtro defuerint, eorum qui ex ea Societate ſunt, innocentiæ faueat, ſicut iuſtum & catholicum & ſapientem Principem decet, prohibeatque ne obtrectatoribus eorum vlla facultas detur ad impediendos eos, quò minus Dei honori & animarum ſaluti, ſicut ad hoc tempus fecerunt, ſeduló ſeruiant, Collegiaque eorum omnia in Germania & alijs ditionis ſuæ prouintijs, cùm pro ſua in Deum pietate, tùm etiam pro ſedis Apoſtolicæ reuerentia, ſtudioſè tueatur atque defendat. Pro quibus erga eos ſtudijs Maieſtas tua tanto maiorem à Domino mercedem accipiet, quantò illi liberius & commodius tuo defenſi patrocinio & fauore adiuti, Deo ſeruire, & curationi vacare animarū potuerint. Datū Romæ apud Sanctum Petrum &c. die 29. Decembris 1564. Pontificatus noſtri anno quinto.

PIVS

PIVS .PP. IIII.

Venerabili fratri noſtro Danieli, Archiepiſcopo Moguntino, ſacri Romani Imperij Principi Electori.

VEnerabilis frater noſter, Salutem &c. Non ſine magna admiratione cognouimus, libellos quoſdam maledictorum, probrorum & contumeliarum plenos nuper diſſeminatos per Germaniam fuiſſe ad odium infamiamq; conflandam vniuerſo ordini Societatis IESV, & quibuſdam ex ea præcipuè, qui ſunt cæteris notiores. Sanè id moleſtè tulimus. Intelleximus enim, id antiqui hoſtis inſtinctu actum fuiſſe, vt quoniam ab eius Societatis Collegijs, quæ ſunt in Germania & alijs Prouincijs, magna & multiplex his miſeris temporibus ad Eccleſiam Dei vtilitas peruenit, eorum bona opera per maleuolorum hominum obtrectationes & calumnias impediantur. Etſi autem rem ita ſe habere credidimus, tamen ad veritatem certius explorandam, & ad obſtruendum os loquentium iniqua, delectis quibuſdam Cardinalibus grauibus viris mandauimus, vt in Collegij, quod in hac alma Vrbe eſt totius Societatis caput, mores, vitam & inſtituta diligenter inquirerent. Qui quidem mandatum noſtrum ea, qua debuerunt fide &

diligentia executi renunciarunt, ſe nihil omnino comperiſſe eorum, quæ huic Collegio in criminum loco obijcerentur: ſed cùm ordinis totius recta & pia inſtituta eſſe, tùm eorum, qui in hoc Collegio eſſent, mores & vitam caſtiſsimam ac probatiſsimam, & planè religioſis hominibus dignam: ſatis autem ſibi conſtare, quoſdam iniquo odio impulſos & inuidia obcæcatos, ea crimina & probra commentos eſſe, propterea quod angerentur & dolerēt, nec pati æquo animo poſſent ipſius potiſsimum Collegij quaſdam ad res antea pia opera & fideli obſequio vſam eſſe, & curationem nuper ac regimen ſeminarij, quod nos in alma hac Vrbe ex Concilij Tridentini decreto inſtitui iuſsimus, omnibus venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus approbantibus, vltrò eidem delatum fuiſſe. Quam rem quoniam illi impedire non potuiſſent, nec vllum eorum criminum, quæ illis libellis obijcerent, ſe probare poſſe ſcirent, ſuadente Diabolo ad tam demens tamq; prauum & nefarium conſilium deſcendiſſe. Quia igitur obtrectatorum calumniæ in tam graui iniuria hoc ſaltem attulerunt commodi, vt quantò illi magis huius Collegij & Societatis vniuerſæ famam atq; exiſtimationem lædere voluerunt, tantò magis ipſius Collegij innocentia & vitæ & morum honeſtas patefacta ſit, noſtraq; & fratrum noſtrorum de eius Societatis pijs & laudabilibus inſtitutis non confirmata modò, ſed aucta etiam opinio, ad officium noſtrum pertinere duximus, his literis veritati & innocentiæ teſtimonium impertire. Proinde fraternitatem tuam hortamur, vt Collegium Societatis eiuſdem, quod in ciuitate tua Metropolitica eſt, tantò poſthac ſtudioſius tueare, quantò iniuſtius & impudentius iſtos obtrectatores de ea Societate detrahere conatos fuiſſe reperimus, ipſumq; Collegium omni fauore & benignitate, ſicut adhuc feciſti,

pro-

proſequi, atq; vt quamplurimum Dei honori & animarum ſaluti inſeruire poſsint, adiuuare perſeueres. Datum Romæ apud S. Petrum die 30. Decembris. 1564. Anno quinto.

Scriptum fuit eodem exemplo R. Domino Archiepiſcopo Treuerenſi & Principi Electori.

Ant. Florebellus Lauellinus.

PIVS .PP. IIII.

Dilecto filio, nobili viro, Alberto Duci Bauariæ.

DIlecte fili, nobilis vir, Salutem &c. Audiuimus miſſos nuper in iſtas Germaniæ partes circumferri libellos quoſdam, quibus cùm vniuerſus ordo Societatis IESV, tum quidam nominatim eius ordinis, qui ſunt cæteris notiores, varijs maledictis, probris & contumelijs conſcinduntur. Etſi autem eam prudentiam tuam nouimus, vt te nihil de eo ordine temerè crediturum eſſe perſuaſum habeamus, tamen quid de eorum vita & moribus compertum habuerimus, ad te ſcribendum eſſe duximus. Nos enim etſi ſemper de eo ordine præclarè ſenſimus, tamen, vt cognita certius veritate omnis op-

pilet iniquitas os ſuum, dilectis quibuſdam grauibus viris de ſacro venerabilium fratrum noſtrorũ S. R. E. Cardinalium Collegio, negocium dedimus, vt diligenter Collegij, quod in hac alma Vrbe eſt totius eius Societatis caput, vitam, mores et inſtituta explorarent atq; cognoſcerent, & quæ comperiſſent, nobis fideliter renunciarent. Qui quidem poſt diligentem & ſeueram inquiſitionem, eiuſmodi apud nos teſtimonium ei Collegio dederunt, vt priſtinum noſtrum de illa Societate iudicium non confirmatum modò, ſed etiam valde auctum fuerit. Quia igitur quiuis facilè intelligere poteſt, per obtrectatores iſtos humani generis hoſtem pium ſtudium, quo eius ordinis Collegia ad Catholicam religionem tuendam, & animarum ſalutem curandam ita incumbunt, vt non parum cùm alibi, tùm in ipſa Germania, Deo ipſo fauente, proficiant, impedire voluiſſe: Nobilitas tua libellis illis, ſi in manus ſuas fortè peruenerint, nullam prorſus fidem habeat; quippe cùm à maleuolis hominibus, nec Deũ, nec homines verentibus, ſuamq; ipſorum conſcientiam negligentibus, fuerint compoſiti ac diuulgati: ſed vt Catholicus & pius Princeps, ipſam Societatem IESV, vt bonos & fideles Dei ſeruos, ac ſtrenuos vineæ Dominicæ cultores, eo quo conſueuit, ſtudio proſequi, & quotquot ex ea Societate in oppidis habitant ditionis ſuæ, benignitate ſua (ſicut inſtituit) ueatur ac foueat, vt patrocinio eius tecti atq; defenſi, quàm optimè de fide orthodoxa ac de populis, inter quos habitant, mereri poſsint. Datum Romæ apud S. Petrum die 30. Decembris 1564. Anno quinto.

Ant. Florebellus Lauellinus.

PIVS .PP. IIII.

Venerabili fratri noſtro, Otthoni Epiſcopo Albanenſi, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinali Auguſtano.

VEnerabilis frater noſter, Salutem & Apoſtolicam benedictionem. Poſteaquàm renuntiatum nobis fuit de libellis probroſis, quos quidam nec Deum timentes, nec hominum iudicia reuerentes, ad odium infamiamq; conflandam ordini Societatis IESV componere, & per Germaniam aliaſq; Prouincias diſſeminare auſi ſunt: ſanè id grauiter tulimus pro eo, ac rei indignitas & tam grauis magnitudo ſcandali poſtulauit. Agnouimus artes & verſutias hoſtis antiqui, qui cùm doleat in diuerſis ipſius Germaniæ partibus & alijs locis multa eius ordinis fuiſſe inſtituta Collegia, quæ diuino cultui & animarum ſaluti diligenter inſeruiant, eorum pia ac ſalutaria opera impedire conatus eſt, excitando obtrectatores iſtos & impellendo; vt crimina atq; probra aduerſus totum eum ordinem & quaſdam perſonas nominatim cæteris notiores confingerent. Ea tamen crimina etſi falſò eis obiecta eſſe facilè quiuis intelligere poterat, nos tamen non eſſe omnino negligenda putauimus. Itaq; ad explorandam certius veritatem negociũ dedimus quibuſdam de Collegio ipſorũ Cardinalium viris admodum grauibus, vt diligenter de mori-

moribus & inſtitutis Collegij, quod in hac Vrbe eſt, totius Societatis caput quærerent, & quæ comperiſſent nobis referrent. Illi autem magna cura, nec minore fide mandatũ noſtrum executi, renunciarunt nobis et fratribus noſtris, crimina illa meras fuiſſe calumnias; ſed cũ diligenter & ſeuerè in eos Collegij mores & vitam inquiſierint, cõperiſſe eos viros bonos & pios eſſe, ipſius verò ordinis inſtituta recta admodum & laudabilia. Cùm igitur iudiciũ, quod de huius Societatis innocẽtia et pijs ac laudabilibus inſtitutis magni ſemper fecimus: hac inquiſitione non confirmatũ modò, ſed etiam auctũ fuerit, æquum eſſe & ad officium noſtrũ pertinere exiſtimauimus, veritati & innocentię teſtimonium impertire. Itaq; ad chariſsimũ in Chriſto filium noſtrũ Maximilianum Romanorũ Imperatorem electum, & ad nobilem virum Albertum ducem Bauarię, quorum in notitiam eos libellos perlatos eſſe audieramus, literas de iſtorum maleuolorum impudentia dedimus: hortantes eos, ne quã eorum calumnijs fidem habendam putent, ſed Collegia ipſius Societatis Ieſu, quę apud ipſos ſunt, ea qua conſueuerunt, benignitate complectantur & foueant, ac ſtudijs ſuis bona eorum opera adiuuent. Etſi aũt ſcimus, quantoperè tu ſemper eam Societatem dilexeris propter eius pręſtantia in religionem Catholicam merita, meritò tamen hortandum te quoq; duximus dilectiſsime, vt exiſtimationem eius à tam impudentibus calumnijs quàm diligentiſsimè poteris, tuendam ſuſcipias, et odium atq; infamiam, quam diabolico inſtinctu nonnulli ſuæ ipſorum ſalutis & famæ prorſus immemores, labijs ſuis iniquis et lingua doloſa in eos excitare conati ſunt, pro tuo perpetuo diuini honoris zelo & ſalutis animarũ ſtudio reprimere ſtudeas. Datũ Romæ apud S. Petrum ſub annulo piſcatoris die 30, Decemb. 1564. Pontificatus noſtri anno quinto.

Ant. Florebellus Lauellinus.